

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет фінансів

Кафедра корпоративних фінансів і контролінгу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	«Корпоративні фінанси»
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Форма навчання: дистанційна

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему «Оподаткування юридичних осіб в Україні у контексті євроінтеграції
України»

здобувача Джунь Анни Олегівни

Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу Стащук Дмитро Михайлович

Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)

Завідувач кафедри корпоративних фінансів і контролінгу:
д. е. н., професор Терещенко О.О.

Київ 2024

Зміст

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОПОДАТКУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ.....	6
1.1 Основні поняття та принципи оподаткування юридичних осіб	6
1.2 Особливості системи оподаткування юридичних осіб в Україні	12
1.3 Порядок оподаткування юридичних осіб на спрощеній системі оподаткування	19
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ОПОДАТКУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ (НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВА..).....	26
2.1 Організаційно-економічна оцінка підприємства	26
2.2 Фінансовий аналіз діяльності підприємства	30
2.3 Аналіз впливу системи оподаткування на діяльність підприємства	35
РОЗДІЛ 3 УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ	40
3.1 Європейський досвід системи оподаткування юридичних осіб	40
3.2 Впровадження заходів з оптимізації оподаткування юридичних осіб у контексті євроінтеграції України	43
ВИСНОВКИ.....	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	50
ДОДАТКИ	55

ВСТУП

Актуальність теми дипломної роботи. В умовах економічної кризи, що виникла під час дії воєнного стану в Україні, та розвитку процесів євроінтеграції виникла нагальна потреба щодо розгляду особливостей функціонування існуючої податкової системи України. На сьогодні було проведено багато податкових реформ, але все одно податкова система є досі неефективною, оскільки виникають проблеми, зумовлені недосконалістю законодавства України. Тому, щоб посилити сталий розвиток системи оподаткування в період євроінтеграції, доцільно врахувати досвід провідних країн світу, адже їх модель оподаткування в свій час спричинила економічне піднесення цих країн.

Система оподаткування будь-якої країни є відображенням особливостей організації та функціонування її господарства. Вона також є одним із механізмів забезпечення вирівнювання доходів юридичних і фізичних осіб з метою досягнення соціальної справедливості та економічного розвитку. Таким чином, ефективне удосконалення податкової системи може мати прямий вплив на добробут суспільства та розвиток економіки в цілому. Проте, важливо враховувати і використовувати закордонний досвід країн, які вже пройшли подібний етап і вважаються державами з передовими економіками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У відповідності до поставленої мети дослідження були проаналізовані сучасні публікації українських авторів [2, 3, 5-9, 12-19, 21-24, 28-37], однак проблематика розгляду актуальних питань щодо теоретичних і практичних аспектів реформування податкової системи, розгляду основних напрямів реформування податкової системи України настільки швидко змінюється, тому потребує постійного оновлення, чому і присвячена дана робота.

Мета дослідження. Розглянути проблемні аспекти податкової системи України в умовах дії воєнного стану та визначити основні напрямки її вдосконалення з урахуванням досвіду розвинених зарубіжних країн.

Завдання дослідження, які поставлені та вирішені для досягнення мети роботи:

- дослідити основні поняття та принципи оподаткування юридичних осіб в Україні;
- проаналізувати особливості системи оподаткування юридичних осіб;
- проаналізувати систему оподаткування юридичних осіб на вітчизняному підприємстві;
- визначити проблемні аспекти реалізації податкових реформ;
- дослідити досвід і результати впроваджених податкових реформ у зарубіжних країнах;
- розробити практичні рекомендації щодо основних напрямів удосконалення податкової системи України.

Об'єкт дослідження – процес функціонування податкової системи України.

Предмет дослідження – система оподаткування юридичних осіб в контексті євроінтеграції України.

Методи дослідження, які використовуються в процесі дослідження: аналіз і синтез, метод порівняння, економіко-статистичний метод.

Структура роботи. Основна частина бакалаврської роботи складається з трьох розділів. У першому розділі розглянуто теоретичні основи оподаткування юридичних осіб в Україні. Розглянуто особливості та порядок оподаткування юридичних осіб на спрощеній системі оподаткування.

У другому розділі проведено аналіз оподаткування юридичних осіб на прикладі підприємства ТОВ “Lifecell”. Визначено аналіз впливу системи оподаткування на діяльність підприємства.

У третьому розділі наведені напрями удосконалення системи оподаткування юридичних осіб в контексті євроінтеграції України. Досліджено досвід європейських країн. Представлені шляхи реформування податкової системи.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОПОДАТКУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

1.1 Основні поняття та принципи оподаткування юридичних осіб

В період розвитку Української держави на етапі оптимізації законодавчих та управлінських норм функціонування бюджетно-податкової, судової та інших систем, а також адміністративно-територіального реформування, пріоритетом стає перерозподіл ресурсної бази, повноважень та прав між центральним та локальним рівнями публічного управління в рамках децентралізації. У цьому контексті виникає необхідність глибокого вивчення та адаптації податкової системи до нових умов, що включають зростання ролі місцевого самоврядування.

Аналіз передумов та напрямів розвитку податкової системи і безпосередньо принципів оподаткування юридичних осіб вимагає в першу чергу вивчення основних теоретичних аспектів розвитку цієї системи та аналізу наукових поглядів щодо трактування категорій «податки», «податкова система» та сутності оподаткування юридичних осіб. Розгляд цих аспектів має виокремлене значення, оскільки відповідно до сприйняття та розуміння цих понять формується не лише юридична, а й економічна та соціальна основа оподаткування юридичних осіб.

Запровадження податків та створення податкової системи є невід'ємною складовою процесу формування та розвитку держави як політично-економічного утворення. Запровадження податків відображає важливий момент у встановленні зв'язку між державою та її громадянами чи суб'єктами економічної діяльності. Виникнення податків часто спостерігається на ранніх стадіях формування державних структур, коли потрібні ресурси для забезпечення функціонування уряду та здійснення різних видів діяльності, таких як оборона, будівництво інфраструктури, адміністрування правосуддя. Розвиток податкової

системи відображає рівень соціально-економічного розвитку держави та ступінь її здатності забезпечити потреби суспільства.

Виходячи з цього, з еволюцією теорій оподаткування відбувається значна трансформація у сприйнятті сутності податку. Він виходить за межі простого обов'язкового внеску та сприймається як інструмент, що відіграє ключову роль у фіскальній політиці та регулюванні економічних процесів. Сучасні дослідження акцентують увагу на впливі, який держава здійснює через податкову систему на стимулювання економічного зростання та регулювання соціально-економічних процесів [18]. Відповідно до цього, розуміння податкової системи визначається не лише як сукупності конкретних податків, але й як складного механізму, який включає в себе правові, економічні та соціальні аспекти. Цей процес постійно еволюціонує, відповідаючи на нові виклики та потреби сучасного суспільства. Така динаміка свідчить про постійне переосмислення ролі податку в економіці та суспільстві загалом.

Сутність податків виявляється насамперед у їх функціях. Р.М. Гринюк [8] відзначає важливість податків, виходячи за межі звичайних регулюючих та фіскальних функцій, які часто виділяються в наукових дослідженнях. Його погляд на оподаткування розширює наше розуміння ролі податків у сучасному суспільстві (див. рис. 1.1.)

Фіскальна функція є однією з ключових у системі оподаткування, оскільки забезпечує необхідні фінансові ресурси для функціонування держави [19]. Поміж функцій податків, що визначені дослідниками, важливо врахувати функцію інвестування. Ця функція відображає можливості фінансування інвестиційних проектів суб'єктів підприємництва через накопичення власних фінансових ресурсів. Шляхом нагромадження власних фінансових ресурсів підприємства можуть здійснювати інвестиції у власний розвиток, впровадження нових технологій, розширення виробництва та розвиток нових напрямків бізнесу [16]. Це сприяє зростанню конкурентоспроможності підприємств та підвищенню рівня економічного розвитку.

Рисунок 1.1 – Функції оподаткування підприємств та сфери їх впливу

Джерело: складено автором на основі [8]

Головною характеристикою податку, яка становить основу для ефективного функціонування податкової системи, є аналіз його ключових складових та вивчення їх особливостей. Цей підхід допомагає краще зрозуміти суть податкового платежу та його процесу адміністрування.

Відповідно до Податкового кодексу України, податок означає обов'язковий та безумовний внесок до відповідного бюджету, що стягується з платників податку (див. стаття 6) [13]. Елементи податку конкретизовані у статті 7 зазначеного Кодексу [13] (див. рис. 1.2).

Виходячи із наведеного вище, аналізу виокремлених елементів, ознак та функцій оподаткування, важливо розглядати податкову систему як складний механізм взаємодії між державою та платниками податків. Ця взаємодія спрямована на збір фінансових ресурсів до бюджетів різних рівнів та їх подальший перерозподіл з метою забезпечення достатніх фінансових ресурсів

для держави та місцевого самоврядування та сприяння економічному розвитку регіонів.

Рисунок 1.2 – Елементи податку відповідно до Податкового кодексу України

Джерело: складено автором на основі [13]

Варто відзначити, що до складу податкової системи належить вся інфраструктура, пов'язана з обчисленням, сплатою та контролем за оплатою

податкових платежів до бюджету [16]. Структура податкової системи може бути представлена візуально, наприклад, на рис. 1.3.

Рисунок 1.3 – Складові елементи податкової системи

Джерело: складено автором на основі [6]

Ця інфраструктура включає в себе системи обліку, податкові органи, електронні платіжні системи та інші компоненти, які забезпечують ефективне функціонування податкової системи. В свою чергу, податковий механізм функціонує через способи оподаткування (кадастровий, авансовий, кінцевий), податкові важелі (системні, комплексні, локальні) та розрахунки і застосовується до платників податку та об'єкту оподаткування (див. рис. 1.4.).

Формування податкової системи повинно враховувати вимогу забезпечення ефективного управління і стимулювання економічного розвитку різних територій [18]. Структура податкової системи має бути спроектована таким чином, щоб типи податків та їх умови сплачування сприяли максимальному використанню внутрішнього потенціалу податку, забезпечуючи

баланс між двома основними аспектами оподаткування. По-перше, це максимізація податкових надходжень до бюджету, щоб забезпечити необхідні ресурси для фінансування соціальних та економічних програм. По-друге, це сприяння відтворювальним процесам у сфері підприємництва та бізнесу, щоб стимулювати економічний розвиток і забезпечити стійкість економічних систем.

Рисунок 1.4 – Застосування податкового механізму [6]

Принципи оподаткування юридичних осіб визначають основні принципи та підходи, які керують системою оподаткування підприємств і організацій.

Нижче розглянемо деякі з них [14].

1. Принцип рівності перед законом: Усі підприємства та організації повинні оподатковуватися на одних і тих самих умовах відповідно до встановлених законодавством правил. Це означає, що немає місця для виняткових умов або переваг для певних суб'єктів господарювання.
2. Принцип справедливості: Оподаткування повинно бути справедливим, що означає, що кожна юридична особа повинна сплачувати податки в межах своїх можливостей та відповідно до отриманих благодійних пільг або вигод.
3. Принцип ефективності: Система оподаткування повинна бути ефективною та економічно обґрунтованою, забезпечуючи достатній рівень надходжень до бюджету, а також не обтяжуючи занадто сильно платників податків.

4. Принцип прогресивності: Цей принцип передбачає, що особи або підприємства з вищим рівнем доходу або прибутку повинні сплачувати більше податків у порівнянні з тими, у кого менше доходу або прибутку. Це сприяє зменшенню соціальних нерівностей.
5. Принцип прозорості та простоти: Податкові правила повинні бути зрозумілими та простими для всіх учасників господарювання. Це допомагає уникнути податкових ухилень та забезпечує більшу дотриманість податкових обов'язків.
6. Принцип стимулювання економічного зростання: Оподаткування може використовуватися для стимулювання розвитку певних галузей економіки або здійснення інвестиційних проектів.

Ці принципи є основою для розробки податкової політики та законодавства, спрямованого на оподаткування юридичних осіб. Їх впровадження сприяє створенню справедливої, ефективної та стимулюючої податкової системи.

1.2 Особливості системи оподаткування юридичних осіб в Україні

Основою оподаткування в Україні є правове регулювання процедур установлення та стягнення податків і зборів. Завданням вищих органів державної влади є забезпечення функціонування цієї системи. У процесі прийняття законодавчих актів у сфері оподаткування беруть участь ключові органи управління. Підготовка законопроектів з оподаткування в Україні є відповідальністю Кабінету Міністрів та Державної Фіскальної служби, а їх прийняттям займається Верховна Рада України.

Ця система забезпечує ретельне обговорення та аналіз законодавчих ініціатив з оподаткування, а також забезпечує впровадження справедливих та ефективних податкових політик, що відповідають потребам суспільства та розвитку економіки. Крім того, такий підхід забезпечує прозорість і

відповідальність у прийнятті рішень у сфері оподаткування, що є важливим елементом фінансової стабільності та розвитку країни.

В Україні податкова діяльність юридичних осіб регулюється через багаторівневу структуру органів, яка включає наступні рівні (рис. 1.5.).

Рисунок 1.5 – Трирівнева структура органів фіскальної служби України

Джерело: розроблено автором на основі [3]

Державна фіскальна служба (ДФС) України керується згідно із законодавством, яке передбачає, що голову ДФС призначає та звільняє з посади Кабінет Міністрів України за рекомендацією Прем'єр-міністра. Крім того, в ДФС діють два заступники, один з яких є першим заступником. Їхні призначення та звільнення також здійснюються Кабінетом Міністрів України на рекомендацію Прем'єр-міністра. Підрозділи податкової міліції функціонують як складова частина ДФС та її територіальних органів. Координацію їхньої діяльності здійснюють перший заступник Голови ДФС та перші заступники керівників територіальних органів ДФС [1].

Закон України "Про державну податкову службу в Україні" регулював функції та статус ДФС до 12.08.2012 року. З того моменту функції та правові основи діяльності ДФС визначаються Податковим кодексом України. Доповнення до Податкового кодексу включає статтю 19-1, яка визначає функції

контролюючих органів. Права, обов'язки та відповідальність посадових осіб контролюючих органів регламентуються статтями 20 та 21 Податкового кодексу [13].

Для успішного розвитку бізнесу необхідне використання сучасних інформаційних технологій [20, с. 18]. Інформаційне забезпечення суб'єктів підприємництва включає створення єдиного реєстру суб'єктів підприємництва, комп'ютерну мережу для доступу до ділової інформації, розробку та розповсюдження пакетів типових документів бухгалтерської та податкової звітності, а також публічне обговорення проектів регуляторних актів, які впливають на ринкове середовище.

Правова база оподаткування ґрунтується на законодавчих актах загальної та спеціальної дії. Це означає, що система оподаткування підпорядкована законам, прийнятим на різних рівнях влади та регулюються національним законодавством.

Законодавчі акти загальної дії включають у себе Конституцію України, а також Кодекси, які регулюють основні принципи оподаткування та встановлюють загальні правила оподаткування, такі як Податковий кодекс України. Спеціальні законодавчі акти діють у сферах, де потрібна деталізація та конкретизація оподаткування, наприклад, щодо певних видів податків, податкових пільг, а також спеціальних умов оподаткування для окремих категорій платників.

Ця дворівнева система дозволяє забезпечити чіткість, стабільність та прозорість в сфері оподаткування, а також забезпечує здійснення податкової політики в рамках встановлених законами принципів та норм і визначає права та обов'язки суб'єктів оподаткування, порядок сплати податків, а також встановлює правила контролю та відповідальності за порушення податкового законодавства.

Законодавче й інформаційне забезпечення оподаткування в Україні зображено на рис. 1.6.

Дослідження особливостей інформаційного забезпечення оподаткування юридичних осіб включає аналіз електронного документообігу як ключового

аспекту діяльності органів Державної фіскальної служби України (ДФСУ). Електронний документообіг представляє собою комплекс процесів створення, оброблення, передавання, зберігання та використання електронних документів, що підтверджуються перевіркою їх цілісності та факту їхнього отримання [14, с. 146].

Відповідно до законодавства України або в рамках укладених договорів, електронний документообіг регулюється, забезпечуючи взаємовідносини між суб'єктами цього процесу. У цивільних відносинах використання електронного документа підкреслюється вимогами цивільного законодавства, які стосуються вчинення правочинів. Зокрема, контроль за цілісністю електронного документа відбувається за допомогою перевірки електронного цифрового підпису.

Хоча електронний документообіг та електронний підпис вже стали невід'ємною частиною українського законодавства, варто зазначити, що вони не забезпечують повного захисту інформаційних ресурсів, що можуть бути піддані ризику несанкціонованого доступу третіх осіб [15, с. 135].

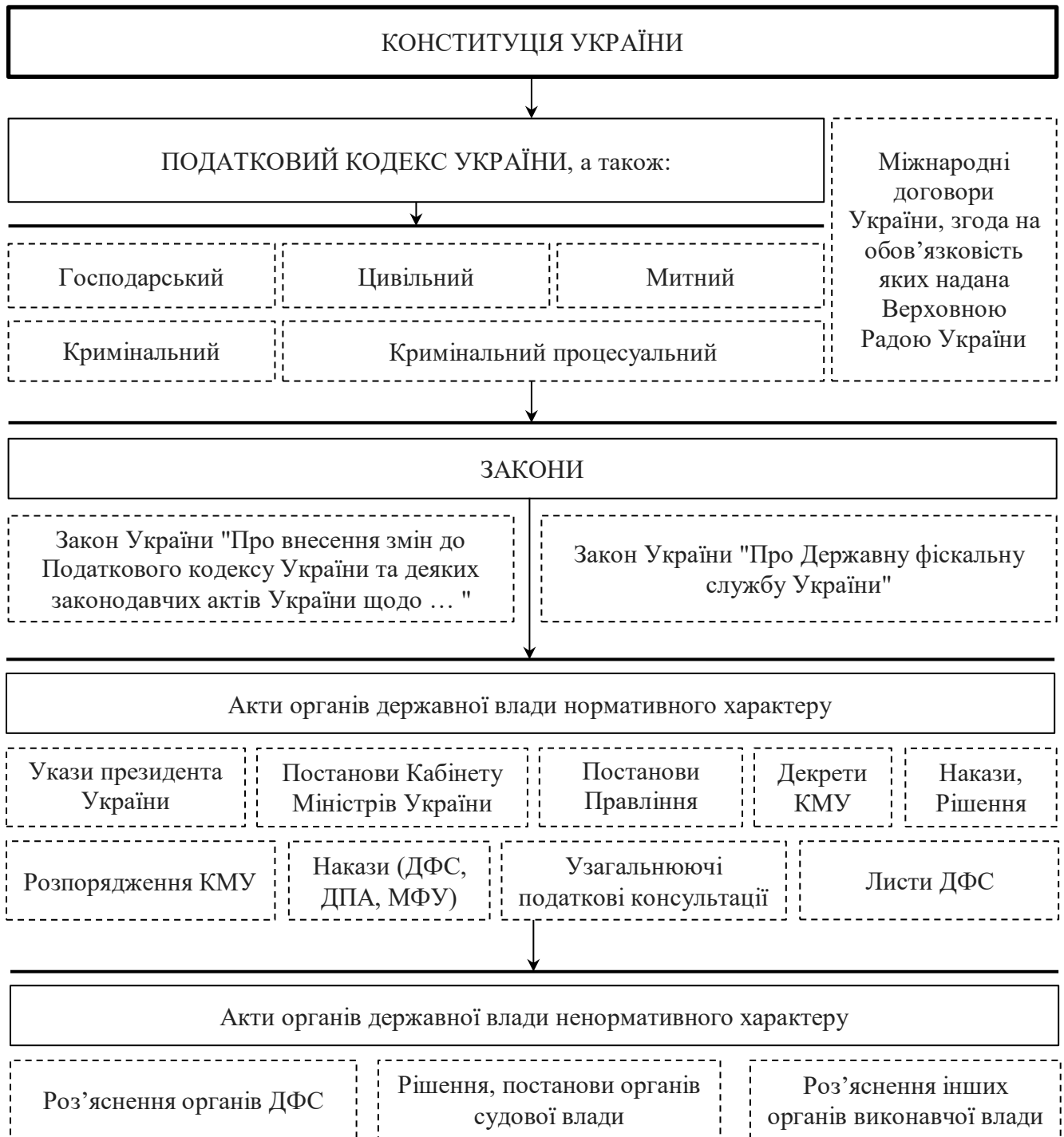

Рисунок 1.6 – Законодавче й інформаційне забезпечення оподаткування в Україні

Джерело: розроблено автором на основі [23]

Узгодження податкових зобов'язань юридичних осіб може мати різні форми, включаючи самостійне та несамостійне визначення, кожне з яких може мати свої варіанти в залежності від конкретних умов:

– самостійне визначення зобов'язань: платник самостійно визначає суму податкових зобов'язань і подає декларацію або розрахунок. Цей процес відомий як «декларування податкових зобов'язань».

– визначення зобов'язань за замовчуванням: сума податкових зобов'язань визначається згідно з відповідними нормативними актами або платником, але без подачі декларації, зі сплатою в певний строк. Наприклад, це може відбуватися при сплаті плати за торговий патент або податку на репатріацію.

– визначення зобов'язань податковим органом: податковий орган самостійно визначає суму податкового зобов'язання, якщо платник не подає декларацію у встановлений строк або якщо податковий орган має право самостійно визначати суму податку, яку необхідно сплатити.

– визначення судом: суд встановлює суму податкових зобов'язань на підставі представлених доказів, наприклад, у випадку осуду фізичної особи за ухилення від сплати податку з доходів фізичних осіб.

Ці різні форми узгодження податкових зобов'язань дозволяють забезпечити ефективне функціонування системи оподаткування та відповідність законодавству щодо сплати податків.

На сьогоднішній день Податковим кодексом України [13] передбачено два основних способи оподаткування для таких суб'єктів: загальна та спрощена системи оподаткування. В свою чергу, ці 2 групи поділяються на підгрупи: «з ПДВ» чи «без ПДВ». Вибір між цими системами оподаткування залежить від різних факторів, таких як розмір підприємства, обсяги оборотів, структура прибутку та інші фінансові та економічні обставини (див. додаток А).

Загальна система оподаткування передбачає оподаткування прибутку підприємства з урахуванням всіх доходів та витрат за певний податковий період. Ця система є більш складною і вимагає дотримання великої кількості податкових зобов'язань та звітності.

Спрощена система оподаткування надає підприємствам можливість скористатися спрощеними правилами оподаткування, які передбачають фіксовані податкові ставки або відсотки від обороту. Ця система спрощує облік

податків та звітність для підприємств, особливо для малих та середніх підприємств. Окрім того податковий кодекс України [13] визначає ряд обмежень та аспектів діяльності юридичних осіб, які перебувають на спрощеній системі оподаткування, які будуть розглянуті у наступному підрозділі.

Класифікація податків юридичних осіб відображає їх різноманітні аспекти та особливості, а також спрямована на уточнення їхнього призначення та впливу на економічну систему. Вона розподіляє податки на різні види, зокрема на прямі та непрямі, що відображається у законодавстві країни.

Прямі податки є тими, що стягуються державою безпосередньо з отриманого доходу або майна суб'єкта господарювання, таких як податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, податок на нерухоме майно та інші. Ці податки напряму впливають на зменшення вартості об'єктів оподаткування, таких як дохід чи прибуток суб'єкта.

Непрямі податки, незважаючи на обов'язковий характер оплати, сплачуються опосередковано через ціновий механізм і збільшують вартість товарів. Серед них акцизний податок, податок на додану вартість, мито та інші. Ці податки включаються у ціну товарів та сплачуються зі споживанням цінностей.

Кожен вид податків має свої особливості та вплив на економічну діяльність. Прямі податки сплачуються однією особою, включаються до ціни на виробничій стадії та справляються з виробництва цінностей. Непрямі податки, у свою чергу, сплачує одна особа, а несе інша, вони включаються у ціну тільки на стадії реалізації та справляються зі споживання цінностей.

Отже, оподаткування юридичних осіб в Україні - це складна система, що регулюється законодавством та має свої особливості, які впливають на діяльність підприємств та загальний економічний стан країни. По-перше, система оподаткування для юридичних осіб включає різні види податків, такі як податок на прибуток підприємств, ПДВ, акцизний податок, податок на майно та інші. Кожен з цих податків має свої власні особливості та правила сплати, які впливають на фінансове становище підприємств. По-друге, в Україні існують дві

основні системи оподаткування для юридичних осіб: загальна та спрощена. Загальна система передбачає оподаткування за стандартними ставками та умовами, які встановлені податковим законодавством. У той час як спрощена система надає можливість платити податки за спрощеними правилами, що сприяє зменшенню податкового тягаря для деяких категорій підприємств. Третя особливість системи оподаткування в Україні - це високий рівень податкового тиску. Ставки податків часто є високими порівняно з іншими країнами, що може створювати фінансові труднощі для підприємств та гальмувати їхні інвестиційні та розвиткові можливості.

1.3 Порядок оподаткування юридичних осіб на спрощеній системі оподаткування

У сучасних умовах бізнес-середовище піддається постійним змінам та викликам, що ставить підприємства перед великими викликами, особливо в контексті оподаткування. Юридичні особи, зокрема малі та середні підприємства, часто стикаються зі складністю оподаткування в умовах загальної системи. Це викликає ряд проблем, від яких залежить їхня конкурентоспроможність та стійкість на ринку.

Однією із таких є складність та обсяги податкового законодавства. Підприємства, особливо малі, часто не мають необхідних фінансових ресурсів для оплати послуг фахівців з податкового обліку, які забезпечують відповідність їхньої діяльності податковому законодавству. Це може вести до помилок у розрахунках, а також до високих штрафів та пеней від податкових органів.

Наступною проблемою є велика кількість обов'язкових податкових звітів та декларацій, які підприємства повинні подавати. Це потребує великих зусиль та витрат на утримання бухгалтерського обліку та звітності [4]. Для багатьох малих підприємств це стає фінансово важким завданням і потребує значних витрат часу.

Окрім цього в вітчизняній системі окремо існує складність розрахунків податків, особливо для нових підприємств або тих, що розширюють свою діяльність. Стандартні ставки податків можуть бути недоцільними для малих бізнесів, які працюють з обмеженими фінансовими ресурсами. Саме тому спрощена система оподаткування була запроваджена як інструмент, що має на меті полегшити оподаткування юридичних осіб, вирішити вище перелічені проблеми та забезпечити більшу прозорість та ефективність в оподаткуванні.

Спрощена система оподаткування юридичних осіб дає можливість використовувати узагальнені та прості методи розрахунку податків, що робить процес оподаткування більш доступним для нових підприємств та малих бізнесів [5]. Поміж тим, вона зменшує бюрократичні процедури та кількість необхідних звітних документів, що полегшує фінансове навантаження на підприємства та зменшує ризик помилок у податковому обліку. Відтак, вона спрямована на полегшення податкового навантаження, стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу та забезпечення їхньої стабільності та конкурентоспроможності. Деякі основні ознаки спрощеної системи оподаткування наведені у таблиці 1.1.

Податковий кодекс також містить інші положення та вимоги, що стосуються режиму спрощеного оподаткування для юридичних осіб. Ці вимоги спрямовані на забезпечення ефективного та законного оподаткування різних видів діяльності в економіці.

№	Обмеження	Характеристика
1	Знижені податкові ставки	Спрощена система оподаткування часто передбачає низькі ставки податків, що робить її привабливою для підприємців та малого бізнесу.

2	Менший адміністративний та фінансовий бар'єр	Участь у спрощеній системі може зменшити біржу адміністративних та фінансових витрат для платників, оскільки менше часу і ресурсів потрібно на ведення обліку та звітності.
3	Спрощена процедура оподаткування прибутку та сплати податку на додану вартість	Замість складних обчислень, спрощена система може передбачати використання фіксованих ставок або спрощених методів розрахунку.
4	Обмежений перелік видів діяльності	Спрощена система може мати обмеження щодо типів діяльності, які можуть скористатися цією системою.
5	Встановлення ставок податків та правил стягнення	ПКУ визначає ставки податків та умови їх сплати для суб'єктів, які користуються спрощеною системою оподаткування.
6	Склад доходу платника єдиного податку	ПКУ регламентує, які складові доходу юридичної особи, що є платником єдиного податку, підлягають оподаткуванню в рамках спрощеної системи.
7	Не можуть бути платниками єдиного податку	ПКУ визначає категорії суб'єктів, які не можуть скористатися спрощеною системою оподаткування.
8	Охоплення видів діяльності	ПКУ встановлює види діяльності, які можуть перебувати на спрощеній системі оподаткування. Деякі види діяльності можуть бути виключені з цієї системи.

Таблиця 1.1 – Особливості оподаткування юридичних осіб на спрощеній системі

Джерело: розроблено автором на основі [13]

Підприємство може скористатися цією системою у випадку, якщо відповідає певним обмеженням та вимогам [3]. Одним з основних обмежень є обсяг доходу, який підприємство може мати щорічно, щоб бути включеним до спрощеної системи оподаткування. Це обмеження зазвичай встановлюється на ринку та може варіюватися в залежності від регіону та галузі. Крім того, не всі види діяльності можуть бути включені до спрощеної системи оподаткування. Наприклад, підприємства у фінансовому секторі чи з операціями з нерухомістю можуть бути виключені. Ще одним важливим аспектом є обмеження щодо максимальної суми оподаткування, яку може сплатити підприємство в рамках спрощеної системи. Це обмеження може встановлюватися для забезпечення справедливості та відповідності до інших систем оподаткування.

Також до вимог можуть входити чиста податкова історія підприємства та відповідність усім вимогам щодо податкової звітності та сплати податків. Регіональні особливості також можуть впливати на можливість використання спрощеної системи оподаткування, і вони можуть визначати різні правила та обмеження для підприємств у конкретних регіонах.

Основні види податків, які можуть сплачуватися за спрощеною системою оподаткування, включають [10]:

- єдиний соціальний внесок: це основний податок, який сплачується за спрощеною системою. Він обчислюється відповідно до встановлених ставок в залежності від виду діяльності та доходів підприємства.

- податок на додану вартість (ПДВ): підприємства, які використовують спрощену систему оподаткування, також можуть сплачувати ПДВ на певні товари та послуги. Однак, цей податок може мати спеціальні умови та обмеження для платників спрощеного податку.

- внески до загальнообов'язкового державного соціального страхування: підприємства, які обирають спрощений режим оподаткування, також мають зобов'язання сплачувати внески до державного соціального страхування для своїх працівників.

- податок на землю: у деяких випадках, підприємства, можуть сплачувати податок на землю відповідно до власності та використання земельних ділянок.

- податок на прибуток з нерухомості: якщо підприємство володіє нерухомістю або здійснює діяльність з оренди чи продажу нерухомості, вони також можуть бути обкладені податком на прибуток з нерухомості.

Варто зазначити, що ставки податків і розмір внесків визначаються законодавством України та місцевими нормативними актами. Загальна характеристика наведена в Додатку А.

У рамках спрощеної системи оподаткування, платники податків зазвичай мають свої правила та обов'язки, які вони повинні виконувати згідно з законодавством країни. Ці правила та обов'язки становлять основу взаємодії між

платниками податків та державними фіскальними органами, спрямовану на забезпечення справедливості та ефективності податкової системи.

Одним із важливих аспектів є регулярна звітність, яка передбачає подання платниками податків документів про свою фінансову діяльність на регулярній основі. Ці звіти зазвичай містять інформацію про прибуток, витрати, обсяги продажів та інші фінансові показники, необхідні для обліку та оподаткування [9].

Платники податків також зобов'язані своєчасно сплачувати всі податки, передбачені спрощеною системою оподаткування. Це включає оплату податку на прибуток, ПДВ, акцизних зборів та інших обов'язкових платежів у визначені законом строки.

Підприємства також мають обов'язок вести точний облік своїх фінансових операцій та податкових зобов'язань. Це передбачає ведення бухгалтерського обліку, зберігання фінансової документації та інші аспекти фінансового управління, які дозволяють забезпечити достовірність інформації та відповідність законодавству. Враховуючи, що в Україні все більше наголошується на електронному веденні та поданні звітності, то багато підприємств зобов'язані подавати свою податкову звітність через ведення звітності в електронному кабінеті, що спрощує процес та робить його більш ефективним [9].

Дотримання правил та обов'язків у рамках спрощеної системи оподаткування включає також повагу до податкового законодавства країни. Платники податків зобов'язані дотримуватися всіх вимог щодо оподаткування, звітності та інших обов'язкових вимог, що стосуються їх фінансової діяльності.

Надання всієї необхідної інформації та співпраця з податковими органами також є важливим аспектом для платників податків. Це включає вчасне подання звітів, відповідь на запити та інші форми співпраці з податковими органами з метою забезпечення відкритості, прозорості та легальності фінансової діяльності. Варто підкреслити, що дотримання цих правил та обов'язків сприяє зміцненню взаємодії між платниками податків та державою, забезпечуючи

стабільність та ефективність податкової системи для всіх учасників, а у період воєнного стану [7], були скасовані штрафи та пені, що можна вважати створення дійсно привабливих умов для користування даної системи з боку юридичних осіб.

Резюмуючи, варто підкреслити, що спрощена система оподаткування визнана ефективним інструментом для полегшення фінансового та адміністративного тягаря для підприємств, зокрема для малих та середніх. Проте вона не є універсальним рішенням і має свої недоліки та обмеження. Один із головних недоліків спрощеної системи - це обмеженість для певних видів діяльності. Деякі галузі, які характеризуються великим обсягом операцій чи високими витратами, можуть зазнати обмежень у використанні цієї системи. Також існує обмежена кількість знижок і винятків, які надаються в рамках спрощеної системи, порівняно з загальною системою оподаткування.

Спрощена система може стати перешкодою для компаній, які прагнуть розширюватися, через встановлені умови, такі як максимальний обсяг доходу чи кількість співробітників, в даному випадку, підприємство буде вимушено переходити на загальну систему оподаткування. У порівнянні з загальною системою оподаткування, спрощена система може здатися менш гнучкою і обмеженою у виборі податкових стратегій та оптимізації.

Отже, порядок оподаткування юридичних осіб на спрощеній системі оподаткування відображає бажання держави сприяти розвитку малого та середнього бізнесу, полегшуючи фінансовий та адміністративний тягар для підприємств, звідси, спрощена система оподаткування є важливим інструментом для стимулювання економічного зростання та розвитку підприємництва. Вона дозволяє підприємствам ефективно використовувати свої ресурси та зосередитися на розвитку своєї діяльності, сприяючи збільшенню конкурентоспроможності та створенню сприятливих умов для бізнесу. Юридичні особи, які обирають спрощену систему оподаткування, зазвичай мають певні обмеження та вимоги, зокрема, обсяг доходу, види діяльності, склад доходу платника податку та інші, проте ця система передбачає спрощені

процедури оподаткування та звітності, а також низькі податкові ставки, що робить її привабливою для підприємців.

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ОПОДАТКУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ (НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ЛАЙФСЕЛ»)

2.1 Організаційно-економічна оцінка підприємства

ТОВ "Lifecell" — це українська телекомунікаційна компанія, що працює в сфері мобільних зв'язків. Заснована у 2005 році як "Astelit" і перейменована в "Lifecell" у 2016 році. Компанія спеціалізується на наданні послуг зв'язку, включаючи мобільний зв'язок, передачу даних та інтернет-послуги. "Lifecell" є одним з трьох основних операторів мобільного зв'язку в Україні, разом із "Kyivstar" та "Vodafone Ukraine". Вона пропонує широкий спектр планів тарифів та послуг для різних типів користувачів, включаючи популярні пакети для спілкування та передачі даних.

В табл. 2.1 представлена основна інформація по компанії.

Таблиця 2.1 – Ключові характеристики ТОВ «Lifecell»

Назва	ТОВ «Lifecell»
Повна назва	Товариство з обмеженою відповідальністю «Лайфселл»
Юридична адреса	вул. Солом'янська 11А, Київ 03110, Україна.
Засновники	Lifecell Ventures Cooperatief U.A. (Нідерланди)
Вид діяльності	61.20 Діяльність у сфері безпроводового електров'язку
Статутний капітал	12 711 848 744,60 грн.

Джерело: розроблено автором на основі [25;28]

Крім того, "Lifecell" активно розвивається в напрямку новітніх технологій, таких як 4G та 5G мережі, що дозволяє користувачам отримувати швидкий та надійний мобільний інтернет. Також, компанія активно веде роботу в напрямку соціальної відповідальності, підтримуючи різні благодійні та громадські ініціативи на користь спільноти.

Основні та другорядні види діяльності компанії представлено на рис. 2.1.

Основний: 61.20 Діяльність у сфері безпроводового електрозв'язку	
Інші: 46.43 Оптова торгівля побутовими електротоварами й електронною апаратурою побутового призначення для приймання, записування, відтворення звуку й зображення	
46.49 Оптова торгівля іншими товарами господарського призначення	
82.20 Діяльність телефонних центрів	
82.99 Надання інших допоміжних комерційних послуг, н.в.і.у.	
46.69 Оптова торгівля іншими машинами й устаткуванням	
47.42 Роздрібна торгівля телекомунікаційним устаткуванням у спеціалізованих магазинах	
47.78 Роздрібна торгівля іншими неживаними товарами в спеціалізованих магазинах	
47.99 Інші види роздрібною торгівлі поза магазинами	
61.10 Діяльність у сфері проводового електрозв'язку	
61.90 Інша діяльність у сфері електрозв'язку	
71.11 Діяльність у сфері архітектури	
71.12 Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах	
74.90 Інша професійна, наукова та технічна діяльність, н.в.і.у.	
42.22 Будівництво споруд електропостачання та телекомунікацій	

Рисунок 2.1 – Види діяльності ТОВ «Lifecell» в 2024 р.

Джерело: розроблено автором на основі [28]

Однією з ключових особливостей ТОВ «Lifecell» є акцент на інноваціях та впровадженні нових технологій. Компанія постійно модернізує свою мережу та інфраструктуру, щоб забезпечити клієнтам швидкий та надійний зв'язок. ТОВ

«Lifecell» також активно сприяє розвитку цифрової економіки в Україні, співпрацюючи зі стартапами, підтримуючи інноваційні проекти та просуваючи цифрові технології серед своїх клієнтів.

Крім того, ТОВ «Lifecell» відзначається своєю соціальною відповідальністю. Компанія реалізує різні проекти у сфері освіти, медицини та культури, сприяючи розвитку громадського сектора та поліпшенню якості життя людей. За роки свого існування ТОВ «Lifecell» здобув довіру мільйонів користувачів та продовжує залишатися ключовим українським гравцем у сфері мобільного зв'язку.

Розглянемо візію, місію та цінності компанії (рис. 2.2).

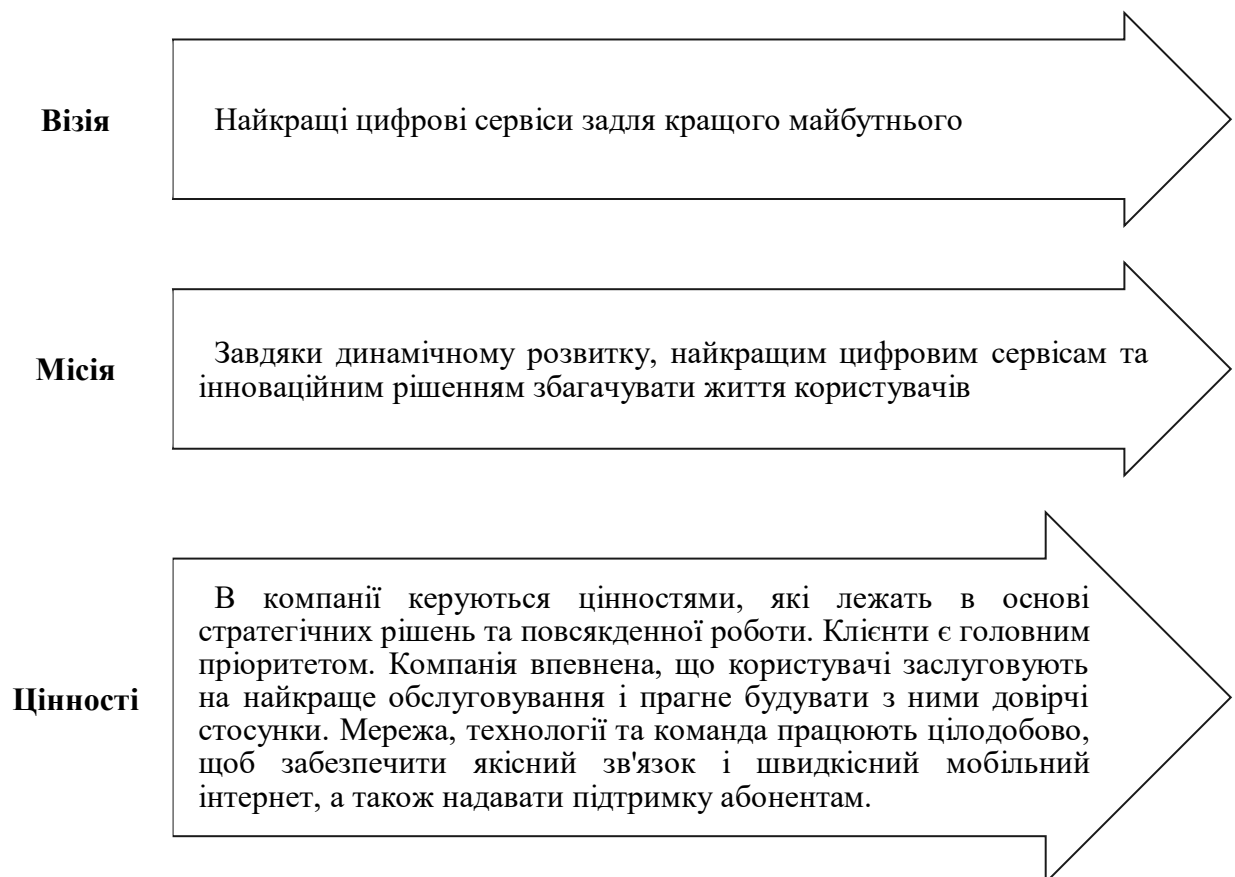

Рисунок 2.2 – Візія, місія та цінності «Lifecell»

Джерело: розроблено на основі [27]

Усі стратегічні рішення компанії та щоденна праця ґрунтуються на цінностях, і клієнти завжди перебувають у центрі уваги. Компанія вірить, що її користувачі заслуговують на найкраще обслуговування, тому lifecell прагне будувати з ними довірчі стосунки. Мережа lifecell, технології та команда

працюють цілодобово, щоб забезпечити зв'язок і мобільний Інтернет, а також надавати підтримку абонентам.

Сила lifecell полягає у їх різноманітності. Відмінності є джерелом нашого успіху та зміцнюють компанію. Компанія діє неупереджено та поважає всіх, незалежно від віку, статі, стилю життя, фізичних можливостей, походження, релігійних і політичних переконань. Вона прагне будувати відкриті та чесні відносини на всіх рівнях, ділитися знаннями та заохочувати різні погляди.

Для lifecell ключовими складовими успіху є динамічність, гнучкість та фокус на результат. Компанію надихають її амбіції та ентузіазм, адже вона отримує задоволення від своєї роботи [26].

У 2022 році ТОВ "Lifecell" стикалася з численними викликами, але й здобула кілька значних перемог. Під час воєнного вторгнення РФ в Україну компанія почала активно діяти, надаючи різноманітні послуги для своїх абонентів. Зокрема, lifecell надавав безкоштовний доступ до пакетів послуг для абонентів, які виїжджали за кордон, а також забезпечував безкоштовний зв'язок для військових, правоохоронців, медиків та працівників критичної інфраструктури.

Крім того, компанія активно працювала над відновленням зв'язку в зоні бойових дій та на територіях, які постраждали від конфлікту. Використовуючи інноваційні технології, такі як супутниковий інтернет від SpaceX, lifecell забезпечувала зв'язок на територіях, де була пошкоджена транспортна мережа.

Незважаючи на складні обставини, lifecell продовжувала підтримувати своїх абонентів і надавати якісні послуги, розширюючи перелік країн для роумінгу та забезпечуючи додаткові пільги. Це свідчить про високий рівень відповідальності та соціальної відповідальності компанії в умовах кризових ситуацій.

ТОВ «Lifecell» використовує лінійно-організаційну структуру управління, де вирішення питань, пов'язаних з короткостроковими цілями компанії, контролем бюджету та координацією діяльності представництв та філій, належить до компетенції директора з корпоративної стратегії. Гарантія

виконання прийнятих рішень загальними зборами акціонерів та радою директорів, а також відносини з державними органами та іншими сторонами підприємства лежить на плечах президента ТОВ «Lifecell».

Корпоративний апарат управління формується з органів корпоративного управління компанії, які відповідають за розподіл відповідальності та сильно централізовані. Цей підхід характерний для компаній, які перебувають на етапі зрілості у своєму життєвому циклі.

2.2 Фінансовий аналіз діяльності підприємства

Здійснімо, перш за все, огляд динаміки та змін складових активів та пасивів ТОВ «Lifecell» за 2020-2023 рр. На рис. 2.3 показано динаміку необоротних та оборотних активів компанії.

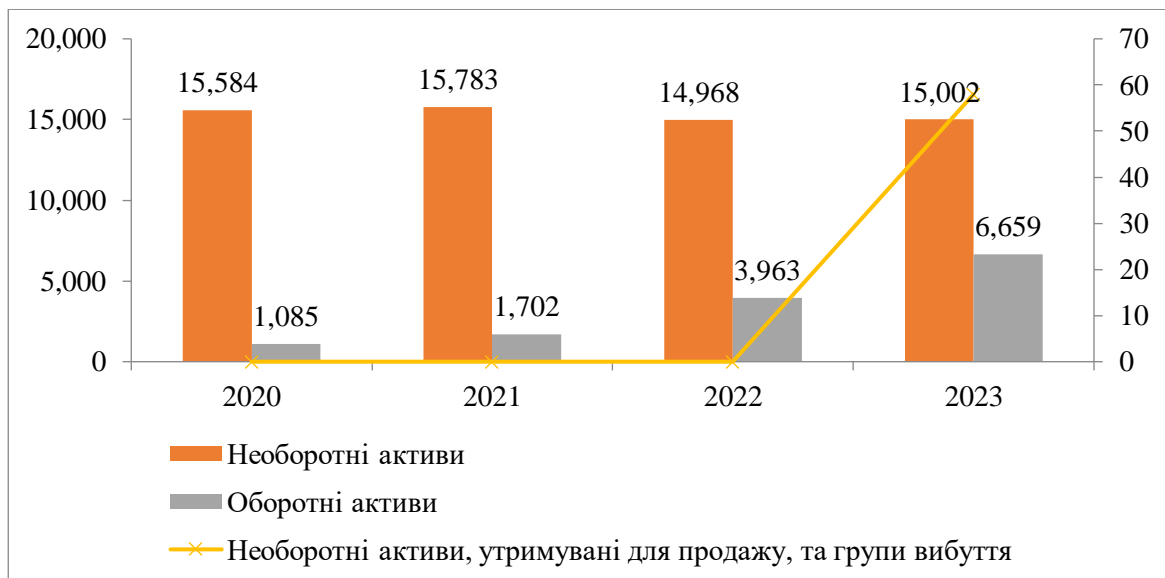

Рисунок 2.3 – Динаміка складових активів ТОВ «Lifecell» за 2020-2023 рр., млн. грн.

Джерело: розроблено на основі [25]

Аналізуючи динаміку активів ТОВ "Lifecell" протягом чотирьох років, можна виявити певні тенденції та зміни в їх структурі. Перше, на що варто звернути увагу, це зростання загальних активів компанії протягом цього періоду. Зростання оборотних активів з 1,085 млн. грн. у 2020 році до 6,659 млн. грн. у

2023 році відображає активний розвиток бізнесу та можливе розширення її діяльності.

Зміни в необоротних активах також варто відзначити, оскільки вони можуть свідчити про стратегічні рішення щодо реорганізації та оптимізації активів. Наприклад, необоротні активи зменшились з 15,584 млн. грн. у 2020 році до 15,002 млн. грн. у 2023 році, але варто відзначити незначний зріст у 2023 році порівняно з попередніми роками.

При цьому, важливо відмітити, що утримувані для продажу активи з'явилися у 2023 році, що може вказувати на зміни в стратегії компанії. Цей аналіз свідчить про стабільний розвиток ТОВ "Lifecell" та її активну позицію на ринку мобільних телекомунікаційних послуг.

Загальна тенденція показує зростання всіх активів (підсумок балансу) ТОВ "Lifecell" протягом аналізованого періоду. Зростання оборотних активів свідчить про активний розвиток бізнесу компанії та можливе розширення її діяльності, тоді як зміни в необоротних активах можуть бути пов'язані з стратегічними рішеннями щодо реорганізації та оптимізації активів.

На рис. 2.4 показано динаміку пасивів ТОВ «Lifecell».

Аналізуючи динаміку складових пасивів ТОВ "Lifecell" за період 2020-2023 рр., можна відзначити наступні тенденції. Власний капітал компанії показав стійке зростання на протязі цього періоду. Наприклад, він зріс на 1,611 млн. грн. у 2021 році, на 972 млн. грн. у 2022 році та на 2,568 млн. грн. у 2023 році, що відповідає темпам зростання в 21%, 11.7%, та 27.7% відповідно. Це свідчить про позитивну динаміку фінансового стану та можливість для подальшого розвитку.

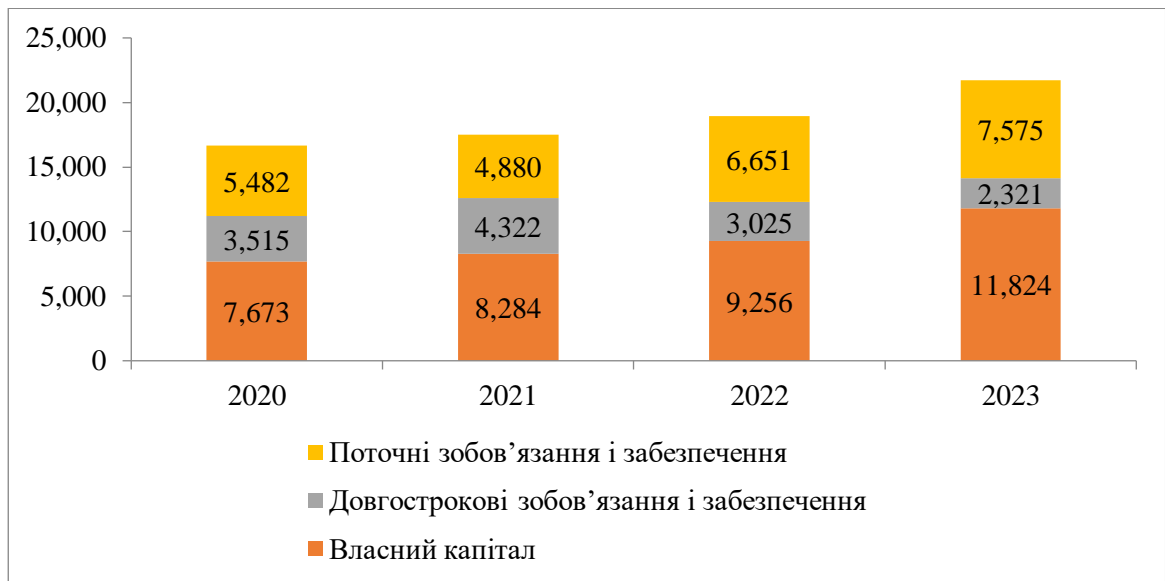

Рисунок 2.4 – Динаміка складових пасивів ТОВ «Lifecell» за 2020-2023 рр., млн. грн.

Джерело: розроблено на основі [25]

Довгострокові зобов'язання та забезпечення також показали коливання. Вони знизилися на 1,194 млн. грн. у 2021 році, на 1,297 млн. грн. у 2022 році, що відповідає темпам зростання в -34%, -30%, відповідно. Такі коливання можуть бути результатом стратегічних рішень щодо оптимізації фінансових обтяжень.

Поточні зобов'язання і забезпечення також показали зростання. Вони збільшилися на 603 млн. грн. у 2021 році, на 1,771 млн. грн. у 2022 році, що відповідає темпам зростання в 11%, 36% відповідно. Це може свідчити про збільшення активності в операційній діяльності або зміни в стратегії управління оборотним капіталом.

Наступним пропонуємо комплексно для активів та пасивів представити структуру ТОВ "Lifecell" та її зрушення в досліджуваному періоді (табл. 2.2).

Аналізуючи структуру активів та пасивів ТОВ "Lifecell" за період з 2020 по 2023 рік, можна виявити ключові тенденції, які свідчать про стратегічні зрушення в діяльності компанії. Перш за все, відзначається помітне зменшення в структурі необоротних активів з 93% у 2020 році до 69% у 2023 році. Це свідчить про можливу реорганізацію та переорієнтацію компанії на більш ліквідні активи. Водночас, оборотні активи значно збільшили свою частку в загальній структурі, зростаючи з 7% у 2020 році до 31% у 2023 році. Це може

свідчити про збільшення активності компанії в операційній діяльності та зміцнення її ліквідності.

У пасивах також спостерігаються значні зміни. Наприклад, власний капітал, хоча зріс з 46% у 2020 році до 54% у 2023 році, але зазнав зменшення в порівнянні з попереднім роком. Це може свідчити про внесення додаткових інвестицій або відобразити виплату дивідендів. Загальний обсяг довгострокових та поточних зобов'язань зменшився з 54% у 2020 році до 46% у 2023 році, що може вказувати на зменшення фінансових обтяжень компанії та покращення її фінансової стійкості.

Таблиця 2.2 – Структура активів та пасивів ТОВ "Lifecell" в 2020-2023 рр., %

Складова балансу	2020	2021	2022	2023	Зміна 2023 / 2022,%	Зміна 2023 / 2020,%
1	2	3	4	5	6	7
Активи						
Необоротні активи	93	90	79	69	-10	-24
<i>Нематеріальні активи</i>	41	36	30	24	-6	-17
<i>Основні засоби</i>	31	37	34	34	1	4
<i>Відстрочені податкові активи</i>	15	14	12	8	-4	-8
Оборотні активи	7	10	21	31	10	24
<i>Запаси</i>	0,1	0,1	0,4	0,3	-0,1	0,2
<i>Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги</i>	1,0	1,2	2,9	1,6	-1,3	0,6
<i>Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами</i>	0,3	0,4	0,4	0,5	0,1	0,3
<i>з бюджетом</i>	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2
<i>Інша поточна дебіторська заборгованість</i>	0,3	0,1	0,1	0,1	0,0	-0,2
<i>Поточні фінансові інвестиції</i>	3,9	0,0	7,7	4,4	-3,4	0,5
<i>Гроші та їх еквіваленти</i>	0,7	7,8	9,2	23,7	14,4	23,0
<i>Інші оборотні активи</i>	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	0	0	0,3	0,3	0,3
Пасиви						
Власний капітал	46	50	56	54	-1	8
<i>Зареєстрований (пайовий) капітал</i>	76	76	76	59	-18	-18

Продовження таблиці 2.2

1	2	3	4	5	6	7
Додатковий капітал	60	60	60	46	-14	-14
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-90	-86	-80	-50	31	40
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	21	26	18	11	-7	-10
Довгострокові кредити банків	8	12	5	0	-5	-8
Інші довгострокові зобов'язання	11	11	11	10	-1	-2
Поточні зобов'язання і забезпечення	33	29	40	35	-5	2
Короткострокові кредити банків	16	10	18	16	-1	1
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	2	3	10	8	-2	6
товари, роботи, послуги	12	12	8	6	-2	-6
Поточні забезпечення	1	1	1	1	0	0
Доходи майбутніх періодів	2	2	3	3	0	1
Баланс	100	100	100	100	0	0

Джерело: розроблено на основі [25]

Отже, ці зміни свідчать про стратегічні зрушення в діяльності ТОВ "Lifecell", спрямовані на збільшення ліквідності, оптимізацію активів та покращення фінансової стійкості компанії. Виходячи з цього, доцільним буде розрахувати показники ліквідності та платоспроможності компанії (табл. 2.3).

Таблиця 2.3 – Показники ліквідності та платоспроможності ТОВ "Lifecell" за 2021-2023 рр., %

Показники, %	2021	2022	2023	Зміна 2023 / 2022,%	Зміна 2022 / 2021,%
Поточна ліквідність (покриття)	34,9	59,6	87,9	28,3	24,7
Швидка ліквідність	32,2	53,3	73,3	20,0	21,1
Абсолютна ліквідність	27,8	48,3	80,4	32,1	20,4
Показник відношення деб. та кредитор. заборгованості	14,5	47,8	34,8	-13,0	33,3

Джерело: розроблено на основі [25]

Аналіз показників ліквідності за період з 2021 по 2023 рік відображає стабільну та позитивну динаміку фінансового стану ТОВ "Lifecell". Підприємство виявило значне поліпшення в спроможності виконувати свої фінансові зобов'язання та забезпечувати нормальну операційну діяльність.

Поточна ліквідність, яка відображає співвідношення між поточними активами та поточними зобов'язаннями, зростала з року в рік, досягаючи 87.9% у 2023 році. Це свідчить про ефективне управління ліквідністю та здатність компанії забезпечувати поточні зобов'язання за допомогою ліквідних активів.

Швидка ліквідність, що враховує співвідношення ліквідних активів, не включаючи запаси, до поточних зобов'язань, також показала значне збільшення до 73.3% у 2023 році. Це свідчить про збільшення спроможності компанії виконувати свої зобов'язання без продажу запасів.

Абсолютна ліквідність, що відображає здатність компанії виконувати свої фінансові зобов'язання за допомогою готівки та еквівалентів грошей, зросла на 32.1%, досягнувши 80.4% у 2023 році. Це свідчить про збільшення фінансової стабільності та здатності підприємства виконувати свої зобов'язання навіть у складних фінансових умовах.

Не менш важливим є зменшення показника відношення дебіторської та кредиторської заборгованості до поточних зобов'язань, що свідчить про поліпшення управління кредиторською заборгованістю та зменшення ризику простроченої заборгованості.

У цілому, позитивні тенденції в розвитку показників ліквідності підтверджують фінансову стійкість та ефективне управління фінансами ТОВ "Lifecell" і можуть бути ключовими факторами у забезпеченні успішної та стабільної діяльності компанії в майбутньому.

2.3 Аналіз впливу системи оподаткування на діяльність підприємства

Система оподаткування має значний вплив на діяльність будь-якого підприємства, включаючи ТОВ "Lifecell". Оподаткування може впливати на фінансові результати підприємства, його конкурентоспроможність та рішення

щодо інвестицій та розвитку. Вплив системи оподаткування на діяльність ТОВ "Lifecell" в умовах війни є складним і потребує уважного аналізу та управління. Але попри труднощі, підприємство успішно функціонує та щорічно отримує прибуток та справно сплачує податки з прибутків (рис. 2.5).

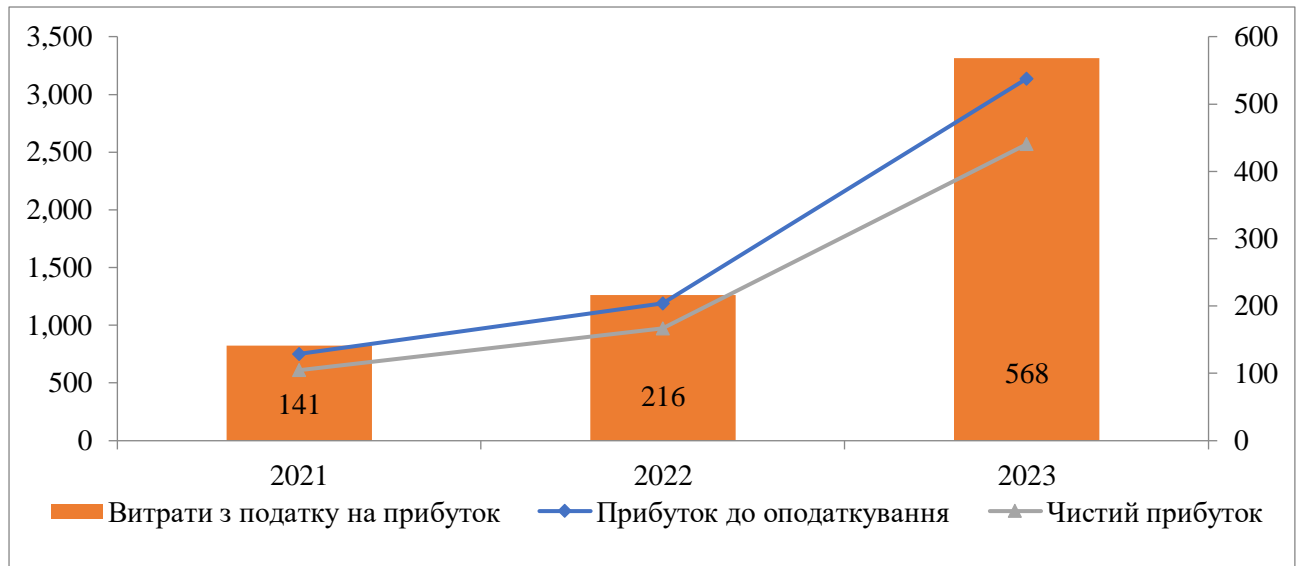

Рисунок 2.5 – Динаміка прибутку та податку з прибутку ТОВ "Lifecell" в 2021-2023 рр., млн. грн.

Джерело: розроблено на основі [25]

Аналізуючи ці показники, можна зробити висновок, що податки мають суттєвий вплив на фінансові результати діяльності ТОВ "Lifecell". Збільшення витрат з податку на прибуток призвело до зростання чистого прибутку у 2022 році, але значне збільшення цих витрат у 2023 році вплинуло на динаміку прибутку до оподаткування, що в свою чергу відобразилося на чистому прибутку.

Дані рис. 2.5 представлено згідно з фінансовою звітністю компанії, відповідно ж до її Соціального звіту [26], підприємство в 2021 сплатило 1,966 млрд. грн. податку, і в 2022 р. – 2,310 млрд. грн. відповідно. На основі цього, Lifecell входить до ТОП-100 платників податків в Україні.

Розрахуємо податкове навантаження з податку на прибуток за допомогою відношення суми податків до обсягу доходу підприємства:

$$\text{Податкове навантаження} = \frac{\text{Сума витрат з податку на прибуток}}{\text{Чистий дохід від реалізації продукції} * 100\% =$$

$$\text{Чистий дохід від реалізації продукції} * 100\% =$$

Розрахуємо податкове навантаження для кожного року:

У 2021 році:

Податкове навантаження = $141 / 8483 * 100\% = 1,66\%$

У 2022 році:

Податкове навантаження = $216 / 9412 * 100\% = 2,30\%$

У 2023 році:

Податкове навантаження = $568 / 11712 * 100\% = 4,85\%$

Можна помітити, що відношення суми податків до обсягу доходу підприємства зростає з року в рік, збільшуючись з приблизно 1,66% у 2021 році до 4,85% у 2023 році. Це свідчить про збільшення податкового навантаження на підприємство з плином часу, що може бути викликано зростанням обсягів операцій та прибутку. Такий ріст може вказувати на зростання оподаткованого прибутку підприємства або на зміни в податковій політиці країни.

Ініціативи держави та правильні рішення у сфері оподаткування можуть значно вплинути на конкурентоспроможність та стабільність компанії, а також на її здатність забезпечити якісний зв'язок для своїх клієнтів навіть у найважчі часи.

Тож, вплив системи оподаткування на діяльність підприємства можна визначити в декількох аспектах:

1. Податкові обов'язки та витрати. Система оподаткування визначає рівень податкових ставок та правил, які обов'язково дотримується підприємством. Високі податкові ставки можуть збільшити фінансові витрати та знизити загальний прибуток компанії.

2. Стимулювання інвестицій. Деякі системи оподаткування можуть надавати податкові пільги та знижки для стимулювання інвестицій у певні галузі чи види діяльності. Це може сприяти розвитку та модернізації підприємства.

3. Міжнародне оподаткування. Якщо підприємство здійснює міжнародну діяльність, система оподаткування може вплинути на обсяги оподаткованих прибутків та податкові зобов'язання в різних країнах.

4. Адміністративні витрати. Складність та обсяги адміністративних процедур, пов'язаних із відшкодуванням податків та веденням обліку, також можуть бути важливими факторами впливу системи оподаткування на підприємство.

5. Ризик неплатоспроможності. Велика податкова тягар може збільшити ризик неплатоспроможності підприємства, особливо в умовах низької прибутковості або складних економічних умов.

Враховуючи ці фактори, ТОВ "Lifecell" має зацікавленість у стабільній та прозорій системі оподаткування, яка б сприяла його фінансовій стійкості та розвитку. Також важливо, щоб система оподаткування стимулювала інвестиції в інновації та розвиток нових технологій, що є ключовими напрямками діяльності компанії.

Так, податки впливають на прибутковість, на виробничу діяльність підприємств, на платоспроможність, на формування фінансових ресурсів для інвестиційної діяльності та на конкурентоспроможність продукції.

Складність функціонування податкової системи рельєфно виявляється при аналізі окремих податків, що справляють найбільший вплив на діяльність підприємств, зокрема податку на прибуток підприємств, ПДВ, відрахувань на соціальні заходи та податку на доходи фізичних та юридичних осіб (табл. 2.4).

Крім того, варто зауважити, що підприємство не мало штрафів, пені тощо, так як завжди сплачує свої податки вчасно.

Оподаткування, зокрема податок на додану вартість (ПДВ), акцизний податок і мито, призводить до загального підвищення цін, обмеження купівельної спроможності споживачів та обсягу виробництва та реалізації продукції. Це може спричинити нагромадження нереалізованих товарів та тимчасове відволікання оборотних коштів. Податки також збільшують витрати на виробництво та кінцеву вартість продукції, що в свою чергу може зменшити прибуток підприємства.

Таблиця 2.4 – Вплив податків на фінансово-господарську діяльність ТОВ «Lifecell»

Податок	Характеристика впливу	Форма впливу
ПДВ	Варійований вплив. Може негативно впливати на діяльність підприємства у разі застосування високих ставок, оскільки зростає лаг між сплатою податкового зобов'язання та податкового кредиту.	<ul style="list-style-type: none"> • загальне підвищення цін; • обмеження купівельної спроможності споживачів; • обмеження обсягу виробництва та реалізації продукції; • нагромадження нереалізованих товарів; • тимчасове відволікання оборотних коштів.
ЄСВ	Опосередкований вплив, оскільки тягар сплати переноситься на споживачів послуг.	<ul style="list-style-type: none"> • збільшення витрат на виробництво та зменшення прибутку; • збільшення кінцевої вартості продукції; • дестимуляційна функція щодо ТОВ.
Податок на прибуток	Визначає можливості підприємства, вибір політики відтворення, напрями його розвитку	<ul style="list-style-type: none"> • прямий розподіл прибутку; • пряма залежність між величиною податків та поточними витратами господарської діяльності

Джерело: розроблено автором

Щодо єдиного соціального внеску, він призводить до збільшення витрат на виробництво та зменшення прибутку підприємства, а також збільшує кінцеву вартість продукції.

Податок на прибуток підприємств прямо впливає на розподіл прибутку і може зменшити прибуток компанії. Існує пряма залежність між розміром оподаткування та поточними витратами підприємства.

Сума ПДВ, яка підлягає сплаті, визначається як різниця між сумою зобов'язань за продажі та сумою податкового кредиту. Якщо сума податкового кредиту перевищує суму податкових зобов'язань, ця різниця підлягає відшкодуванню платнику ПДВ з державного бюджету. Проте, процес відшкодування може займати значний час, що призводить до імобілізації оборотних коштів підприємств.

РОЗДІЛ 3 УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

3.1 Європейський досвід системи оподаткування юридичних осіб

Альтернативні системи оподаткування юридичних осіб є важливим інструментом, що сприяють стимулюванню підприємницької активності, підтримці розвитку малих підприємств та допомозі економічному зростанню. В той час як загальна система оподаткування може бути обтяжливою для бізнесу, особливо для малих підприємств, які мають обмежені фінансові ресурси. Наразі більшість країн світу починають розробляти альтернативні системи оподаткування, відштовхуючись від своїх економічних, соціальних та політичних умов. Ці нові системи можуть бути пристосовані до потреб конкретного ринку та допомагати певним секторам економіки розвиватись. Україна, перебуваючи на етапі євроінтеграції, з урахуванням умов воєнного стану, потребує неабиякого подальшого розвитку малого та середнього бізнесу, а також використання міжнародних стандартів у сфері оподаткування юридичних осіб. Саме тому вивчення альтернативних систем оподаткування є актуальним завданням для розвитку національної економіки та створення перспективних стратегій на сьогоднішній день.

Наразі немає єдиного визначення поняття “альтернативна система оподаткування юридичних осіб”. В. І. Коротун трактує поняття “альтернативна система оподаткування” як сукупність таких спрощених режимів оподаткування, як: спрощена система оподаткування, фіксований податок, фіксований сільськогосподарський податок; тобто це система, яка складається з окремих податків і зборів та стягується до бюджету з окремих суб’єктів господарювання (переважно представників малого бізнесу), які вводить держава з метою спрощення механізму справляння податків та податкового стимулювання [30].

До основних ознак, за якими альтернативні системи оподаткування відрізняються від традиційної, можна віднести наступні: обмеженість галузей господарської діяльності, спрощена система нарахування податків та подачі податкової звітності, сплата податку за рахунок частини податків і зборів, які передбачено традиційною системою оподаткування.

Сьогодні більшість країн світу запроваджують різноманітні заходи задля зменшення податкового навантаження на малі та середні підприємства та спрощення системи сплати податків з прибутку. Одним з таких заходів є створення альтернативних податкових правил для малого бізнесу або застосування загальних правил з додатковими пільгами для даного сектору. Так у країнах ЄС не використовують спрощену систему оподаткування юридичних осіб, подібну до єдиного податку в Україні. Однак там використовують інші податкові стимули для підтримки бізнесу, а саме: звільнення певних підприємств від зобов'язання подачі фінансової звітності, застосування податків на оціночний дохід та запровадження спрощеної системи ведення бухгалтерського обліку та звітностей. Ці заходи спрямовані на створення сприятливих умов для розвитку малих підприємств та підтримки їх конкурентоспроможності [31].

Якщо орієнтуватись на європейський досвід спрощеної системи оподаткування юридичних осіб, то, до прикладу, у Польщі існує два види оподаткування: за єдиною системою та за податковою карткою. Оподаткуванню за єдиною фіксованою ставкою підлягає дохід зокрема у сфері послуг, де оподаткуванню підлягає виручка, а не дохід. Ставки податку для різних видів діяльності становлять 20%, 17%, 8,5%, 5,5%, 3% і 2%. Також платники податків на такій системі оподаткування мають вести спрощений бухгалтерський облік.

Оподаткування за податковою карткою відбувається, коли ставки податку залежать як від виду діяльності, так і від кількості найманих працівників та розміру населеного пункту. Податкова картка дозволяє підприємствам звільнитись від обов'язку ведення бухгалтерського обліку, подання податкових декларацій та сплати авансових платежів. Саму ж суму податку визначає податковий орган окремо для кожного податкового року, а податок зменшується

на суму сплачених платежів за медичне страхування [36]. Спираючись на це, систему оподаткування в Польщі також не можна назвати занадто спрощеною.

Досліджуючи досвід Хорватії, варто зауважити, що в цій країні встановлено сплату податку у вигляді одноразової суми для самозайнятих осіб. Для цього юридична особа має відповідати двом критеріям: не бути платником ПДВ та мати щорічні надходження від своєї діяльності, які не перевищують суму 300 тис. хорватських кун (орієнтовно 27 тис. доларів США). Такий бізнес веде тільки облік отриманих сум, не зобов'язаний використовувати РРО і подавати річну податкову декларацію щодо доходу [36].

У Великобританії спрощена система оподаткування діє для юридичних осіб, дохід яких не перевищує 20 млн дол., а кількість найманих працівників не перевищує 100 осіб. Для таких платників податку ставка становить 21% від загальної суми доходу. У цілому для малого та середнього бізнесу правила розрахунку та декларування доходів мають лише незначні відмінності від інших платників податків. Однією з таких відмінностей є спрощені вимоги до звітності, а саме: якщо річний дохід платника податків становить більше 15000 фунтів стерлінгів, то він заповнює податкову декларацію без детального опису своєї діяльності, а якщо сумарні зобов'язання за рік становлять менше 500 фунтів стерлінгів, то він звільняється від сплати авансових платежів. У цьому разі платник податку сплачує лише те, що вимагається на дату закриття балансу. Це допомагає збільшити оборотні кошти підприємства і спрощує його фінансові зобов'язання [32], що свідчить про більш спрощену систему оподаткування для юридичних осіб.

Також цікавий досвід застосування спрощеної системи оподаткування можна відзначити в Нідерландах. У цій країні існує спеціальна система оподаткування - «схема малих підприємств», розроблена для малого бізнесу. Однією з вагомих переваг цієї системи є можливість зниження податку на додану вартість. Крім цього, в деяких випадках ця схема передбачає звільнення від ПДВ та адміністративних обов'язків. Також дана система звільняє від ПДВ, коли сума ПДВ для юридичної особи протягом звітного року не перевищує 1345 євро, та

зменшує ПДВ, коли розмір податку становить від 1345 євро до 1883 євро на рік. Ще однією перевагою даної системи є те, що вона звільняє від адміністративних обов'язків, якщо протягом декількох років платник податку сплачує суму ПДВ менше 1345 євро. Тоді підприємство звільняється від адміністративних процедур, які пов'язані із системою ПДВ загалом [34]. Отже, розроблена у Нідерландах «схема малих підприємств» надає можливість малому бізнесу знизити свої витрати на ПДВ та зменшити адміністративне навантаження, що допомагає полегшити податкове зобов'язання.

Варто відмітити, що в багатьох країнах ЄС введений презумптивний податок як альтернатива традиційній системі оподаткування. Даний податковий порядок дозволяє малим підприємствам не оподатковувати власний прибуток. Замість цього вони сплачують презумптивний податок, який є альтернативою бази оподаткування, не пов'язаної з прибутком. Наприклад, у Франції, ставки даного податку залежать від виду діяльності, яку веде підприємство. Вимоги щодо платників податків встановлюються через порогові значення річного доходу. А в таких країнах, як Чехія, Словенія та Польща, також враховують максимальну кількість працівників. У той час у Данії деякі презумптивні податкові схеми добровільні, і платник податку може сам обрати спрощену або загальну систему оподаткування на певний період. Це дає змогу знизити податкові та адміністративні витрати [11, с. 403].

В цілому досвід європейських країн дуже різноманітний, і як показує практика доволі дієвий. Саме тому нам варто використовувати ці знання для побудови ефективної податкової системи, яка розвиватиме не тільки бізнес, а й вітчизняну економіку загалом.

3.2 Впровадження заходів з оптимізації оподаткування юридичних осіб у контексті євроінтеграції України

Проблема підвищення ефективності податкової системи України є однією з найактуальніших проблем нашої держави, особливо під час воєнного стану. З початку повномасштабного вторгнення росії на територію нашої країни велика

частина підприємств значно скоротила свою господарську діяльність, проте держава спробувала стимулювати ділову активність, у тому числі через податки.

Вкрай необхідно провести реформування податкової системи України. Основними напрямками таких змін наразі мають бути: створення якісної податкової системи, яка дозволить забезпечити сприятливі умови для ведення бізнесу та його безпеки, здійснення інвестицій та збільшення сукупних податкових надходжень до усіх рівнів бюджетів та державних цільових фондів.

На початку 2022 року для підтримки бізнесу в умовах воєнного стану влада скасувала ПДВ та мита на всі імпортні товари, відмінила акцизи та знизила ПДВ для пального, дозволила ФОП I та II груп не платити єдиний податок. Усім малим підприємцям було дозволено не платити ЄСВ, а великим підприємствам - сплачувати єдиний податок у вигляді 2% від обороту. Проте згодом, з 1 липня 2022 року, пільги на імпорт скасували, повернувши ПДВ та мито. Частково скасували податкові пільги для пального, а саме повернули акцизи, але знижену ставку ПДВ залишили.

Протягом 2022 року бізнес зіткнувся з проблемами відшкодування ПДВ та значним блокуванням податкових накладних. Наприкінці року уряд розширив ознаки безумовної реєстрації податкових накладних.

Сам податок на додану вартість в умовах війни «пригнічує» бізнес. Саме тому виникає необхідність розробити більш прозорий і легкий механізм реєстрації податкових накладних та сплати цього податку.

Обсяги сплати податків за роки повномасштабного вторгнення значно зменшилися. Рішенням цього питання є підтримка державою підприємств, допомога у відновленні їх економічної діяльності в містах де не ведуться бойові дії, або є звільненими. Такі дії надзвичайно важливі для наповнення державного та місцевих бюджетів України надходженнями, які вкрай потрібні для захисту нашої країни.

Для стабільного поновлення господарської діяльності багатьох підприємств і запобігання значній міграції населення вкрай важливим буде відтворити зацікавленість бізнесу до активної підприємницької діяльності. До

прикладу, це можуть бути податкові пільги, що спонукатимуть підприємців відновити свою діяльність в більших масштабах та створювати нові робочі місця.

7 вересня 2022 року на засіданні Економічного штабу було вперше офіційно представлено антикорупційну податкову реформу, або реформу “10-10-10”. Суттю даної реформи є зниження до рівня 10 % трьох ключових складових системи оподаткування в Україні — податку на прибуток підприємств (замість 18 %), податку на доходи фізичних осіб (18 %) та податку на додану вартість (20 %), через що проєкт отримав назву «реформа 10-10-10».

За даною реформою розглянуто варіант заміни податку на прибуток підприємства податком на виведений капітал, за якого оподатковуватиметься не позитивна різниця між витратами і доходами підприємства, а суму, яку власник виводитиме із внутрішнього обороту компанії як дивіденди. Також до головних інструментів податкової реформи входить заміна податку на додану вартість на податок з роздрібного продажу, ліквідація ЄСВ, військового збору та інших дрібних податків. Автори запропонували модифікацію спрощеної системи оподаткування з 4-х груп до 2-х. До першої групи входить мікробізнес, який як податок сплачує фіксовану суму патенту, а до 2-ї групи – решта бізнесу, яка сплачує лише податок із продажу.

Дана реформа є дуже важливою та допоможе вирішити ряд важливих проблем пов'язаних з корупцією, виплатою заробітних плат “у конвертах” та тіньовою економікою в цілому. Також варто зауважити, що знижені ставки ключових податків сприятимуть як фінансовій стійкості українського бізнесу, так і інвестиційній привабливості країни після завершення війни з росією, що буде дуже важливо для подальшої відбудови та розвитку нашої держави.

Не менш важливо зазначити, що незважаючи на термінову потребу у фінансуванні державного бюджету під час конфлікту, зміни в податковому навантаженні мають бути систематичними та справедливими для всіх учасників ринку, незалежно від їх ринкової позиції:

- Збільшення бюджетних надходжень за рахунок рентної плати за користування радіочастотним ресурсом (РЧР) не повинно спиратися лише на

підприємства. Слід зберегти стабільність оподаткування 15-річних ліцензій з використанням знижувальних або підвищувальних коефіцієнтів згідно з вимогами статті 254.4 Податкового кодексу України.

- Звільнення операторів від рентної плати за користування радіочастотним ресурсом в тимчасово окупованих або зоні бойових дій дозволить ефективніше та швидше відновити мережу на звільнених територіях та забезпечити зв'язок мешканцям, які пережили окупацію.

- Перехід до європейської практики оподаткування операторів при наданні телекомунікаційних послуг операторам-нерезидентам допоможе українським операторам краще забезпечити та зберегти своїх абонентів за кордоном, уникнувши подвійного оподаткування роумінгу.

Взагалі, реформування необхідно впроваджувати поступово, і щоб воно мало позитивний результат потрібно проводити податкову реформу у комплексі з іншими реформами (антикорупційною, пенсійною, бюджетною, реформою місцевого самоврядування та ін.). Не менш важливим також є те, що ключові положення податкової реформи повинні бути узгоджені з широкими колами громадськості і різними політичними силами, аби зміни політичних сил не призводили до радикальних змін умов для бізнесу в країні.

ВИСНОВКИ

Метою дослідження було розглянути проблемні аспекти податкової системи України в умовах дії воєнного стану та визначити основні напрямки її вдосконалення з урахуванням досвіду розвинених зарубіжних країн. У рамках досягнення цієї мети розроблено ряд висновків та практичних рекомендацій і пропозицій. Зокрема:

1. Сьогодні податкова система України має ряд таких важливих проблем, як високий рівень оподаткування, нестабільність та недосконалість податкового законодавства, збільшення податкового боргу та податкового навантаження на економіку та бізнес. Саме тому, проблема побудови ефективної податкової системи є актуальною і потребує невідкладного вирішення, шляхом вивчення та аналізу як існуючої законодавчої бази в Україні, так і світового досвіду у сфері оподаткування.

2. Оподаткування юридичних осіб в Україні - це складна система, що регулюється законодавством та має свої особливості, які впливають на діяльність підприємств та загальний економічний стан країни. По-перше, система оподаткування для юридичних осіб включає різні види податків, кожен з яких має свої особливості та правила сплати, які впливають на фінансове становище підприємств. По-друге, в Україні існують дві основні системи оподаткування для юридичних осіб: загальна та спрощена. Загальна система передбачає оподаткування за стандартними ставками та умовами, які встановлені податковим законодавством. У той час як спрощена система надає можливість платити податки за спрощеними правилами, що сприяє зменшенню податкового тягаря для деяких категорій підприємств. Третя особливість системи оподаткування в Україні - це високий рівень податкового тиску. Ставки податків часто є високими порівняно з іншими країнами, що може створювати фінансові труднощі для підприємств та гальмувати їхні інвестиційні та розвиткові можливості.

Проведений аналіз системи оподаткування юридичних осіб в Україні свідчить про її неефективність, адже вона породжує тіньовий сектор економіки.

Як наслідок, бюджет втрачає багато коштів, які могли б покращити економіку та допомогти подолати кризу, яка виникла під час дії воєнного стану в Україні. Варто зауважити, що більшість цих проблем виникли як наслідок невідповідності української системи оподаткування сучасним міжнародним системам.

3. Варто підкреслити, що спрощена система оподаткування визнана ефективним інструментом для полегшення фінансового та адміністративного тягара для підприємств, зокрема для малих та середніх. Проте вона не є універсальним рішенням і має свої недоліки та обмеження. Один із головних недоліків спрощеної системи - це обмеженість для певних видів діяльності. Деякі галузі, які характеризуються великим обсягом операцій чи високими витратами, можуть зазнати обмежень у використанні цієї системи. Також існує обмежена кількість знижок і винятків, які надаються в рамках спрощеної системи, порівняно з загальною системою оподаткування.

Спрощена система може стати перешкодою для компаній, які прагнуть розширюватися, через встановлені умови, такі як максимальний обсяг доходу чи кількість співробітників, в даному випадку, підприємство буде вимушено переходити на загальну систему оподаткування. У порівнянні з загальною системою оподаткування, спрощена система може здатися менш гнучкою і обмеженою у виборі податкових стратегій та оптимізації.

Отже, порядок оподаткування юридичних осіб на спрощеній системі оподаткування відображає бажання держави сприяти розвитку малого та середнього бізнесу, полегшуючи фінансовий та адміністративний тягар для підприємств, звідси, спрощена система оподаткування є важливим інструментом для стимулювання економічного зростання та розвитку підприємництва. Вона дозволяє підприємствам ефективно використовувати свої ресурси та зосередитися на розвитку своєї діяльності, сприяючи збільшенню конкурентоспроможності та створенню сприятливих умов для бізнесу. Юридичні особи, які обирають спрощену систему оподаткування, зазвичай мають певні обмеження та вимоги, зокрема, обсяг доходу, види діяльності, склад

доходу платника податку та інші, проте ця система передбачає спрощені процедури оподаткування та звітності, а також низькі податкові ставки, що робить її привабливою для підприємців.

4. У результаті аналізу виявлено вплив системи оподаткування юридичних осіб на діяльність ТОВ “Lifecell”, а саме: оподаткування, зокрема податок на додану вартість (ПДВ), акцизний податок і мито, призводить до загального підвищення цін, обмеження купівельної спроможності споживачів. Це може спричинити нагромадження нереалізованих товарів та тимчасове відволікання оборотних коштів. Щодо єдиного соціального внеску, він призводить до збільшення витрат на виробництво та зменшення прибутку підприємства, а також збільшує кінцеву вартість продукції. Податок на прибуток підприємств прямо впливає на розподіл прибутку і може зменшити прибуток компанії.

5. Європейський досвід системи оподаткування юридичних осіб дає чіткі напрямки розвитку та показує, які заходи будуть ефективними в разі їх впровадження в Україні. Загалом вдосконалення системи оподаткування юридичних осіб в Україні можливе через розширення критеріїв, за якими підприємства можуть бути кваліфіковані для участі в спрощеній системі оподаткування, зниження податкових ставок для підприємств, які перебувають на спрощеній системі оподаткування, покращення процедури подання звітності та сплати податків для підприємств, що використовують спрощену систему, посилення підтримки та консультування з питань оподаткування для підприємств.

6. Нами наведені рекомендації щодо вдосконалення податкової системи, які повинні позитивно вплинути на розвиток національної економіки в умовах воєнного стану в Україні. Введення нової реформи, а саме реформи “10-10-10”, суттю якої є зниження до рівня 10 % трьох ключових складових системи оподаткування в Україні, допоможе вирішити ряд важливих проблем пов’язаних з корупцією, виплатою заробітних плат “у конвертах” та тіньовою економікою в цілому. Також варто зауважити, що знижені ставки ключових податків

сприятимуть як фінансовій стійкості українського бізнесу, так і інвестиційній привабливості країни після завершення війни з росією, що буде дуже важливо для подальшої відбудови та розвитку нашої держави.

Не менш важливо зазначити, що зміни в податковому навантаженні мають бути систематичними та справедливими для всіх учасників ринку, незалежно від їх ринкової позиції. Звільнення операторів від рентної плати за користування радіочастотним ресурсом в тимчасово окупованих або зоні бойових дій дозволить ефективніше та швидше відновити мережу на звільнених територіях та забезпечити зв'язок мешканцям, які пережили окупацію. Також варто зазначити, що перехід до європейської практики оподаткування операторів при наданні телекомунікаційних послуг операторам-нерезидентам допоможе українським операторам краще забезпечити та зберегти своїх абонентів за кордоном, уникнувши подвійного оподаткування роумінгу. За рахунок цих змін в системі оподаткування юридичних осіб підприємства зможуть вийти з тіні, і тим самим будуть стимулювати розвиток вітчизняної економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко В.Л. Податкова система [Текст]: Навчальний посібник. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. - К.: "Центр учбової літератури", 2015. - 416 с.

2. Безверхий К., Поддубна Н. Передумови впровадження е-аудиту в Україні. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*, № 148(2), 2023. С. 92–104.
3. Благун І.Г. Генезис теорій податкових фінансів у парадигмі фіскально-бюджетної безпеки держави. URL: [http: / / www.nbu.gov.ua / Portal / chem_biol / nvnltu / 19_4 / 265_Blagun_19_4.pdf](http://www.nbu.gov.ua/Portal/chem_biol/nvnltu/19_4/265_Blagun_19_4.pdf)
4. Булгакова О. Довідник з обліку ПДВ. Частина 1 / / Газета № 39 / 2019. URL: [https: / / interbuh.com.ua / ua / documents / oneanalytics / 127707](https://interbuh.com.ua/ua/documents/oneanalytics/127707)
5. Васильєва В.Г., Ключинська І.Ю. Зміни щодо документального оформлення та оподаткування відряджень в умовах розвитку цифрових технологій / / Цифрове суспільство: управління, фінанси та соціум: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2023. Том 1. С. 50-53.
6. Галамай Р. Я. Принципи розвитку податкової системи в умовах реформи місцевого самоврядування. Прогнозування економічного відновлення національної економіки: збірник тез наукових робіт учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції (Одеса, 16 січня 2021 р.). ГО «Центр економічних досліджень та розвитку», 2021. С. 67-72
7. Греца В.Я. Модифікація податкової системи в умовах воєнного стану. *Серія ПРАВО*. Випуск 78: частина 2. 2023. С. 24-31. URL: [http: / / visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua / article / view / 285895 / 279944](http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/285895/279944)
8. Гринюк Р.М. Функції та принципи прямого оподаткування підприємницьких структур: теоретичний аспект. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : *Економічні науки*. 2016. Вип. 16(1). С. 69-72.
9. Дмитренко Е. С. Електронний аудит платників податків: проблеми запровадження в Україні. *Київський часопис права*, (1), 2021. С. 46-51.
10. Експлейнер з ПДВ. 2023. URL: [https: / / kse.ua / wp-content / uploads / 2023 / 07 / Eksplei--ner_PDV.pdf](https://kse.ua/wp-content/uploads/2023/07/Eksplei--ner_PDV.pdf)

11. Коваль Л. П. Використання зарубіжного досвіду оподаткування в системі фінансової підтримки розвитку державного бізнесу. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Вип. 19, 2017. С. 402–405.
12. Замасло О. Т. Податкова система України в умовах євроінтеграції. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – «Гроші, фінанси і кредит». – Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, 2018.
13. Податковий кодекс України. Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI., редакція від 01.03.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 16.03.2024)
14. Прийма Л. Порівняння схем оподаткування для юридичних осіб. 2018. URL: <https://byhgalter.com/porivnyannya-schem-opodatкування-dlya-yuridichnix-osib-2018/>
15. Проскура К.П. Податкове адміністрування в Україні в посткризовий період: ефективність та напрями модернізації. К. : ТОВ «Емкон», 2014. 376 с.
16. Раделицький Ю. О. Особливості формування податкових механізмів наповнення місцевих бюджетів України в умовах реформи місцевого самоврядування. *Ефективна економіка*, 2017. №11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5856>
17. Раделицький Ю.О. (2017) Податкові надходження як ключова складова наповнення місцевих бюджетів. *Науковий вісник ЛНУ ім. І.Франка*. Формування ринкової економіки в Україні. 2017. Вип.37. Т.2. С. 155-164.
18. Розвиток бюджетної децентралізації в Україні : наукова доповідь / за ред. д-ра екон. наук І.О. Луніної. ДУ «Ін.-т екон. та прогнозув. НАН України». К., 2016. 70 с.
19. Тропіна В. (2016) Бюджет України як складова національної інноваційної системи. *Економічний вісник університету: збірник наукових праць учених та аспірантів*. Вип. 29 / 2. Переяслав-Хмельницький. 2016. С. 582-586.

20. Фастовець А.А., Фисун І.В. Ф 26 Фінанси малого бізнесу: навч. посіб. К.: Кондор-Видавництво, 2013. 302 с.
21. Ференс О. Реформування податкової системи України. Міністерство юстиції України. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_11350
22. Шевчук М. Інформаційне забезпечення органів фіскальної служби України як елемент стратегічного плану розвитку країни. *Адміністративне право і процес*. №6. 2017. С. 144-147.
23. Фінанси: підручник. / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. — 2-ге вид. переробл. і доповн. — К. : Знання, 2012. 145 с.
24. Ясько І. В. Принципи оподаткування. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. Юридичні науки. 2015. № 824. С. 135- 139.
25. Звітність ТОВ ТОВ «Lifecell» 2020-2023 рр. URL: https://clarity-project.info/edr/22859846/finances?current_year=2023
26. Соціальний звіт Lifecell 2021-2022. URL: https://www.lifecell.ua/uploads/filelibrary/public/by_month/2023/10/lifecell_social-report-2021-2022.pdf
27. LIFECCELL. Офіційний сайт. URL: <https://www.lifecell.ua/uk/>
28. Загура Б. Аналіз впливу оподаткування на господарську діяльність підприємств. Сучасні тенденції розвитку обліку, аналізу, аудиту та оподаткування : матеріали і наук.-практ. інтерн-конф. (17 грудня 2017 р.) .— Луцьк , 2019 . С. 98-99.
29. Метошоп І. М. Аналіз впливу податкового навантаження на діяльність нафтогазових підприємств. *Ефективна економіка*. 2019. № 1. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6836>
30. Коротун В. І. Альтернативні системи оподаткування: теоретичні засади і практика застосування. Формування ринкових відносин в Україні. 2012. № 5(1). С. 32–36.
31. Мединська Т. Альтернативні системи оподаткування малого бізнесу в зарубіжних країнах: досвід для України. Зб. Наук. праць Державного економіко-технологічного ун-ту транспорту. *Серія: Економіка і управління*. 2014. Вип. 30. С. 231–244.

32. Лозовецька Я. Спрощені системи оподаткування в Україні та світі: загальна характеристика та тенденції розвитку. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/29014/1/entities.pdf> (дата звернення: 12.05.2024).
33. Поліщук О. В. Оподаткування малого бізнесу у провідних країнах світу. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки.* 2014. Вип. 7(1). С. 133–136.
34. Полюхович В. М., Долженко В. І. Особливості оподаткування малого бізнесу у зарубіжних країнах. URL: <https://core.ac.uk/reader/197271880> (дата звернення: 12.05.2024).
35. Панасюк О.В. Перспективи удосконалення альтернативних режимів оподаткування в Україні. *Ефективна економіка.* 2015. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_5_15 (дата звернення: 12.05.2024).
36. Чи існує тотальна РРОізація в країнах Європи. URL: https://biz.ligazakon.net/news/190413_chi-snutotalna-rrozatsya-v-kranakh-vropi (дата звернення 12.05.2024).

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Таблиця – Порівняльна таблиця критеріїв вибору системи оподаткування для юридичних осіб [14]

1	Критерій	Юридична особа може обрати:			
		Загальна система з ПДВ	Загальна система без ПДВ	Єдиний податок 3 групи + ПДВ	Єдиний податок 3 групи без ПДВ
2	3	4	5	6	
1	Головні умови перебування	Можуть обрати усі суб'єкти господарювання (СГ) без обмежень	Допоки виручка від оподатковуваних поставок за будь-які 12 кал.міс. не перевищить 1 млн. грн. (пп.181.1 ПКУ)	Обсяг доходу (за касовим методом) протягом попереднього календарного року ≤ 5 млн. грн. Не можуть бути єдиноподатниками СГ, у статутному капіталі яких сукупність часток, що належать ІОО, які не є платниками ЄП ≥ 25 % .	
2	Діяльність та клієнто-орієнтованість	Вид діяльності не дає права на спрощену систему, а обсяг оподатковуваних пдв поставок вимагає платити ПДВ.	Вид діяльності не дає права на спрощену систему.	Перелік повністю та частково заборонених на єдиному податку видів діяльності наведено у п. 291.5 ПКУ. Інших спеціальних обмежень за видами діяльності немає. Юр. особи 3-ї групи не можуть здійснювати діяльність без найманих працівників.	
3	ПДВ	Можна зареєструватись добровільно. ПДВ сплачується відповідно до норм р. V ПКУ. Читайте теж Призупинення реєстрації податкових накладних та бюджетне відшкодування ПДВ	Передбачено добровільне анулювання реєстрації платником ПДВ. Примітка 1	Добровільна реєстрація з обранням ставки єдиного податку 3%	Навіть якщо вид поставок оподатковується ПДВ, ставка єдиного податку 5% дозволяє не контролювати мільйонний рубіж поставок. Якщо є ЗЕД-діяльність див. Примітка 1
Примітка 1		Для майбутніх платників ПДВ варто зауважити, що діючі норми ПКУ не забезпечують гарантованого податкового кредиту покупцеві у випадку успішно зареєстрованої податкової накладної після 1.07.2017р. Розмір податкового зобов'язання з ПДВ тепер залежить від ДФС.			
Примітка 1		Згідно з пп.181.2 ПКУ, якщо будь який СГ, в т. ч. неплатник ПДВ, імпортує в Україну товари в обсягах, що підлягають оподаткуванню ПДВ (митна вартість більше 150 євро), то такі особи сплачують ПДВ під час митного оформлення товарів без реєстрації як платники ПДВ. ПДВ за імпортними послугами, що обкладаються ПДВ, повинен сплатити отримувач таких послуг. При цьому не має значення, є цей отримувач платником ПДВ чи ні. Тобто, будь-який єдиноподатник, що отримує послуги від нерезидента, місце постачання яких визначено на митній території України, є податковим агентом такого нерезидента в частині нарахування та сплати ПДВ до бюджету за такими операціями незалежно від суми операції.			
4	Документообіг та облік	Зобов'язані мати всі первинні та підтверджуючі документи на всі витрати та щодо походження товару.	Малі підприємства мають право вести бухгалтерський облік на підставі Спрощеного плану рахунків.	Спрощений план рахунків. Можуть вести бухгалтерський облік без подвійного запису.	
З метою складання фінансової звітності визнають доходи і витрати за загальними правилами НП(С)БО.					

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6
5	Періодичність сплати податку на прибуток	За підсумками року, якщо звітний період рік		Єдиний податок поквартально	
6	Звітний період та звітність	Може бути як календарний квартал так і рік. За рік звітують не пізніше 1 березня наступного року. Для новостворених і платників з доходом за попередній звітний рік не більше 20 млн грн звітний період = рік (див. пп.137.5 ПКУ). Разом з декларацією за рік як додаток подається річний фінансовий звіт, який є невід'ємною частиною річної декларації.		Квартал. Податкова декларація юридичної особи подається протягом 40 днів від дня закінчення звітного кварталу	
7	База оподаткування	Прибуток, як фінансовий результат діяльності, визначений за правилами бухгалтерського обліку, скоригований на податкові різниці, якщо є. Доходи визначаються в бухгалтерському обліку за методом нарахування. До витрат і доходу платника ПДВ не включаються суми ПДВ, що входять до ціни придбаних або проданих товарів (робіт, послуг).		Дохід, як виручка отримана протягом звітного періоду за датою надходження коштів. До доходу теж включають: вартість безоплатно отриманих товарів / послуг; списання кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності; фінансову поворотну допомогу, отриману на строк понад 12 місяців, тобто ту якою користувалися більше року. До доходу платника ПДВ для обчислення єдиного податку не включається сума вхідного ПДВ.	
8	Податок на прибуток або єдиний податок	18% податок на прибуток + 20% ПДВ	18% податок на прибуток	3% + 20% ПДВ	5% єдиний податок
		Платники, які відповідають вимогам пп.4.44 р. XX ПКУ, з 1.01.2017 по 31.12.2021рр можуть застосовувати 0% податку на прибуток із поданням спрощеної податкової декларації.		Платники єдиного податку – юридичні особи звільняються від нарахування, сплати і подання звітності з податку на прибуток.	
9	ЄСВ	ЄСВ в розмірі не менше мінімального страхового внеску (у 2017 – 704 грн., а в 2018 — 819,06 грн) при нарахуванні зарплати та інших виплат по кожному працівнику .			
11	РРО	Готівка або оплата по POS-терміналу тільки через РРО, за винятком торгівлі власною продукцією (якщо вона не входить до переліку технічно-складної). При оплаті платіжною картою через сайт інтернет-магазину застосовується РРО. Якщо оплата від клієнтів отримується виключно у безготівковій формі (без приймання платіжних карток) то питання РРО не піднімається. Наприклад, покупці оплачують з платіжної картки через інтернет-систему портмоне або приват24, то це вважається безготівковий розрахунок і РРО не потрібен.			
12	Інші податки	Платить 5% на дивіденди. Також ЮО може бути платником всіх інших податків, які залежать від виду діяльності.		Є платником: 9% на дивіденди; земельного податку за зем. ділянки, що не використовуються в бізнесі, податку на майно в частині орендної плати за землі держ. ком. власності, податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Також може бути платником рентної плати, пенсійного, екологічного, туристичного, транспортного, акцизного податку, а також податку на репатріацію.	